

Náhrada škody, odpovědnost za vady a lidské tělo

Porušení závazkové povinnosti provést řádně objednanou službu je předpokladem jak odpovědnosti za vady, tak odpovědnosti za škodu. Tyto právní instituty jsou však odlišné, mají jiný účel a jsou založeny na rozdílných zásadách a předpokladech vzniku. Odpovědnost za vady postihuje nedostatky vlastního provedení služby, náhradou škody se sleduje nahrazení újmy vzniklé následkem porušení právní povinnosti nebo v důsledku jiné právem uznané skutečnosti. Nároků, které vyplývají ze závazků z odpovědnosti za vady, se nelze domáhat z titulu náhrady škody a újma spočívající v samotné vadnosti provedené služby je odčinitelná toliko v rámci odpovědnosti za vady.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 1050/2012, ze dne 29.10.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce E. G., zastoupeného JUDr. V.B., advokátem se sídlem v B., proti žalované L., spol. s r. o., se sídlem v B., zastoupené JUDr. M.V., advokátem se sídlem v B., o 34.471,61 EUR s příslušenstvím, vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 34 C 127/2003, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 2. listopadu 2011, č. j. 44 Co 219/2010-250, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 16. února 2010, č. j. 34 C 127/2003-215, zamítl žalobu na zaplacení částky 34.471,61 EUR s úrokem z prodlení a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vyšel ze zjištění, že žalobce na základě smlouvy podstoupil dne 3. 5. 2001 a 30. 5. 2001 plastické operace u žalované, a to korekci očních víček, pozdvihnutí obočí, liposukci ramen a hrudníku, laserové ošetření a rhinoplastiku nosu a zaplatil za ně 12.752,99 DM, tj. 6.520,50 EUR. Zákroky byly provedeny lege artis, jejich výsledek však nebyl pro žalobce uspokojivý, zejména mu zůstaly rozsáhlé jizvy nad obočím, lipomatóza pravého prsu a další změny v oblasti horních víček a hřbetu nosu. Žalobce uplatnil nárok na vrácení částky zaplacené za obě operace (6.520,50 EUR), cestovného z místa svého bydliště k žalované (767,61 EUR), nákladů na vyšetření ze dne 26. 11. 2011 (81,60 EUR) a na lékařská potvrzení (10,95 EUR a 10,95 EUR), předpokládaných nákladů na operace k odstranění následků provedených operací (15.050,- EUR) a náhradu bolestného za prodělané operace u žalované ve výši 12.000,- EUR. Soud dovodil, že vzhledem k tomu, že smlouva o provedení operace, která je smlouvou nepojmenovanou podle § 51 obč. zák., nebyla žalobcem zrušena, nemá žalobce nárok na vrácení částky zaplacené za provedení operací. Tento nárok je nárokem z titulu odpovědnosti za vady, žalobce sice vady ve lhůtě žalované vytkl, od smlouvy však neodstoupil, takže se nemůže ve smyslu § 457 obč. zák. domáhat vrácení ceny, a reoperaci nabízenou žalovanou za účelem korekce výsledku operací odmítl. Ostatní uplatněné nároky, které soud posoudil jako náhradu škody, nejsou důvodné, neboť žádné protiprávní jednání žalované, jímž by bylo poškozeno zdraví žalobce, nebylo zjištěno. Na základě znaleckého dokazování bylo prokázáno, že všechny lékařské zákroky byly provedeny lege artis, odškodnění bolesti při podstoupených zákrocích žalobci nenáleží, a to i z toho důvodu, že sám se rozhodl pro lékařský zásah do svého těla. Předpoklad odpovědnosti za škodu podle § 420 obč. zák. spočívající v protiprávnosti jednání žalované není dán, zákrok se souhlasem žalobce byl proveden lege artis a před zákrokem byl žalobce o možných rizicích poučen. Neuspokojivý výsledek estetických operací nelze přičítat žalované, podle znaleckých

posudků byl způsoben reakcí těla žalobce na provedené zákroky, přičemž reakce je vždy individuální a nelze ji předem předvídat.

K odvolání žalobce Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 2. listopadu 2011, č. j. 44 Co 219/2010-250, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud vyšel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně a ztotožnil se i s jeho právním názorem, že smlouva uzavřená mezi účastníky je smlouva inominátní dle § 51 obč. zák., nejbližše svým účelem ji lze přirovnat ke smlouvě o opravě a úpravě věci podle § 652 obč. zák. Všechny uplatněné nároky odvolací soud posoudil jako nároky z odpovědnosti za vady. Estetická plastická operace, není-li zákrok indikován zdravotně, není lékařským zákrokem prováděným v rámci péče o zdraví, ale jedná se o závazkový smluvní vztah mezi klientem a klinikou. Výsledkem operace v daném případě není vznik škody na zdraví, žalobce své nároky dovozuje ze skutečnosti, že výsledek operací neodpovídal výsledku přislíbenému žalovanou. Žalobce 17. 10. 2001 vytkl vady estetických zákroků žalované, smlouvu však nezrušil a neučinil žádný úkon, jímž by uplatnil nároky z vad vůči žalované ve smyslu § 507 odst. 1 obč. zák. Shodně se soudem prvního stupně odvolací soud uzavřel, že porušení právní povinnosti ve vztahu k žalobci nebylo prokázáno a ani tvrzeno, podle závěrů znaleckého posudku byl postup žalované lege artis a práva z odpovědnosti za vady řádně neuplatnil.

Tento rozsudek napadl žalobce dovoláním, jehož přípustnost dovozuje z ust. § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., neboť odvolací soud jeho nároky po právní stránce posoudil jinak než soud prvního stupně, nicméně se jedná o věc zásadního právního významu (§ 237 odst. 1 písm. c/, odst. 3 o. s. ř.), neboť otázka aplikace § 652 a § 499 a násl. obč. zák. na lékařské zákroky v oblasti plastické chirurgie nebyla dosud Nejvyšším soudem řešena. Namítá, že odvolací soud neposoudil jeho nároky správně, když na lidské tělo aplikoval ustanovení vztahující se k věci a smlouvu účastníků posoudil jako smlouvu o opravě a úpravě věci podle § 652 obč. zák. Na lidské tělo však ustanovení vztahující se k věci nelze použít, a nelze tedy aplikovat ani ustanovení § 499 a násl. a § 507 odst. 1 obč. zák. o vadách plnění. Uvádí, že zrušení smlouvy již není fakticky možné, neboť on již má zřetelné negativní následky chybně provedených operací a po nezdařených operacích ztratil důvěru ve zdravotnické zařízení žalovaného. Nesouhlasí s názorem odvolacího soudu, že v případě plastické chirurgie se jedná o závazkový smluvní vztah mezi klientem a klinikou plastické chirurgie. Namítá, že i v případě plastické chirurgie se jedná o lékařský zákrok v rámci péče o zdraví a že i zde jsou lékaři povinni postupovat lege artis. Uvádí, že se v řízení domáhal odškodnění škody na zdraví, v žalobě uvedl, že za škodu považuje „rozsáhlé zjizvení, přetrvávající dermatochalasis...“, nešlo přitom jen o odchylku od zamýšleného výsledku operací, nýbrž o škodu na zdraví. Podle jeho názoru skutečným důvodem zamítnutí žaloby byla okolnost, že všechny znalecké ústavy v oboru plastické chirurgie v České republice jsou ve vztahu k žalovanému podjaté. Dovolatel rozepisuje rozdíly mezi znaleckým posudkem MUDr. T. a doc. D. a namítá, že neprovedení důkazu navrhovaným superrevizním znaleckým posudkem je vadou řízení. Navrhl, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu i soudu prvního stupně a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření k dovolání uvedla, že dovolání není přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., neboť oba soudy posoudily věc stejně, a ztotožnila se s jejich závěry. Neexistuje-li výslovná úprava, je soud povinen aplikovat analogickou úpravu, soudy nepochybily, když analogicky aplikovaly ust. § 499 a násl. § 652 a násl. obč. zák. Oba znalecké posudky se v podstatné části shodovaly, zejména v tom, že postup žalované byl lege artis, nebylo tedy důvodu k vypracování jiného znaleckého posudku. Povinnosti lékaře jsou stejné ve vztahu k pacientovi, který se podrobil plastické operaci, i k jiným pacientům. Nárok na vrácení ceny za operaci není nárokem z titulu náhrady škody, může být pouze nárokem ze závazkového vztahu, pro nárok žalobce na náhradu škody chybí jeden z předpokladů vzniku odpovědnosti za škodu, a to porušení právní povinnosti, žalovaná postupovala lege artis, jizvy a dermatochalasis jsou individuální a nepředvídatelnou reakcí těla na zákroky. Navrhla, aby dovolací soud dovolání odmítl, popř. zamítl a žalobci uložil povinnost k

náhradě nákladů dovolacího řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobou oprávněnou - účastníkem řízení, zastoupeným advokátem (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), dospěl k závěru, že dovolání je podle § 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 o. s. ř. přípustné. Vzhledem k tomu, že rozsudek odvolacího soudu byl vydán dne 2. listopadu 2011, postupoval Nejvyšší soud podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2012 (srov. čl. II bod 7. zákona č. [404/2012](#) Sb.).

Podle § 237 odst. 1 o. s. ř. dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu, jimiž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé (písm. a/), jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil (písm. b/), jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (písm. c/).

Pro posouzení toho, zda je rozsudek odvolacího soudu rozsudkem měnícím ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., je rozhodující, jak odvolací soud ve vztahu k rozhodnutí soudu prvního stupně vymezil obsah posuzovaného právního vztahu účastníků, případně zda práva a povinnosti účastníků stanovil oproti rozhodnutí soudu prvního stupně odlišně (obdobně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 1998, sp. zn. 2 Cdon 931/97, uveřejněné pod číslem 52/1999 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek). O nesouhlasná rozhodnutí se jedná, jestliže okolnosti významné pro rozhodnutí byly posouzeny oběma soudy rozdílně, takže práva a povinnosti účastníků jsou podle závěrů rozhodnutí odlišná. Odlišností ovšem není toliko rozdílné právní posouzení, ale jen takový závěr, který rozdílně konstituuje nebo deklaruje práva a povinnosti v právních vztazích účastníků (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. března 1998, sp. zn. 25 Cdo 94/98).

V daném případě oba soudy dospěly k závěru, že nárok žalobce není dán, a odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání je tedy třeba posoudit podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

Podle § 237 odst. 3 o. s. ř. rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam [odstavec 1 písm. c)] zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak; k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle § 241a odst. 2 písm. a) a § 241a odst. 3 se nepřihlíží.

Dovolatel jako zásadně významnou vymezuje otázku, zda lze smlouvu o provedení plastické operace posoudit (byť jen analogicky) podle ustanovení upravujících smlouvu o opravě a úpravě věci, a namítá, že lidské tělo není věcí. Z tohoto hlediska má rozhodnutí odvolacího zásadní právní význam ve smyslu § 237 odst. 3 o. s. ř.

Závěr, že lidské tělo není věcí, vyplývá i z konstantní judikatury Nejvyššího soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2006, sp. zn. 30 Cdo 2914/2005, příp. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2005, sp. zn. 22 Cdo 2773/2004, oba dostupné na www.nsoud.cz). Je poměrně běžné, že člověk uzavírá smlouvy, jejichž předmětem je úprava částí lidského těla či provedení lékařského zákroku spojeného s výraznějším zásahem do tělesné integrity, a to převážně nebo výhradně z estetických důvodů za účelem změny zevnějšku, typicky jde o plastickou chirurgickou operaci. V občanském zákoníku však není upraven smluvní typ, který by přímo vymezoval práva a povinnosti smluvních stran; proto právní vztahy, které vznikají z inominátních smluv podle § 51 obč. zák., se posuzují analogicky podle právní úpravy jim nejbližší (srov. § 491 obč. zák.). Takovou je v

těchto případech zpravidla smlouva o opravě a úpravě věci podle § 652 a násl. obč. zák., která je svým obsahem a účelem relativně srovnatelná se smlouvou o zásahu do lidského organismu (srov. § 853 obč. zák. upravující přípustnost analogie v občanskoprávních vztazích). Z odůvodnění rozsudku odvolacího soudu i soudu prvního stupně jednoznačně vyplývá, že uvedená ustanovení občanského zákoníku soudy aplikovaly nikoli přímo, ale pouze analogicky s respektováním veškerých specifik, která vyplývají z toho, že se jedná o úpravu části lidského těla, tedy o zásah do tělesné integrity člověka. Ostatně i v soudní judikatuře se prosadil právní názor na posouzení smlouvy o provedení plastické operace jako smlouvy nepojmenované dle § 51 obč. zák. (např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2013, sp. zn. 25 Cdo 3129/2011).

Pokud dovolatel namítá, že se v řízení nedomáhal plnění z titulu odpovědnosti za vady, nýbrž z titulu náhrady škody na zdraví, je jednoznačné, že pro přiznání nároku na náhradu škody chybí v dané věci základní předpoklad, a to buď porušení povinnosti žalované při poskytnutí objednané služby (§ 420 obč. zák.) nebo tzv. kvalifikovaná škodná událost (§ 421a obč. zák.) jakožto příčina vzniku újmy, jejíž náhrada je požadována, a navíc následkem smluveného zákroku v tomto případě není poškození zdraví žalobce, nýbrž neuspokojivý estetický vzhled.

Ovšem právní posouzení uplatněného nároku není věcí žalobce, ale soudu, který i bez návrhu posoudí, kterou normu je třeba na zjištěný skutkový stav věci aplikovat. Porušení závazkové povinnosti provést řádně objednanou službu je předpokladem jak odpovědnosti za vady, tak odpovědnosti za škodu. Tyto právní instituty jsou však odlišné, mají jiný účel a jsou založeny na rozdílných zásadách a předpokladech vzniku. Odpovědnost za vady postihuje nedostatky vlastního provedení služby, náhradou škody se sleduje nahrazení újmy vzniklé následkem porušení právní povinnosti nebo v důsledku jiné právem uznané skutečnosti. Nároků, které vyplývají ze závazků z odpovědnosti za vady, se nelze domáhat z titulu náhrady škody a újma spočívající v samotné vadnosti provedené služby je odčinitelná toliko v rámci odpovědnosti za vady (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2005, sp. zn. 25 Cdo 1612/2004, uveřejněný pod č. 17/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, příp. též rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2010, sp. zn. 25 Cdo 397/2008).

Podle skutkových zjištění soudů obou stupňů k pochybení pracovníků žalované nedošlo, plastická operace byla provedena lege artis, její výsledek však nebyl uspokojivý a žalobce dne 17. 10. 2001 vytkl žalované vady provedené služby, od smlouvy neodstoupil a na nabídku žalované ze dne 23. 11. 2001, že mu zdarma provede vstříknutí vlastního tuku pod obočí, korekci levého oka a korekci vrásek mezi obočím, nerefletoval. Případných nároků z odpovědnosti za vady provedené služby tedy nevyužil.

Jak vyplývá ze shora uvedeného, odvolací soud nepochybil, pokud se uplatněným nárokem zabýval z hlediska odpovědnosti za vady a nárok posoudil analogicky podle právní úpravy smlouvy o opravě a opravě věci.

Rozhodnutí odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správné, dovolací soud proto dovolání žalobce podle § 243b odst. 2 věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)